

Plan for et trygt og godt skolemiljø

Smeaheia skole 2025-2026

Utarbeidet på bakgrunn av
Opplæringsloven kapittel 12 – Elevenes skolemiljø:

§ 12-2 i opplæringsloven

Retten til et trygt og godt skolemiljø «Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, **inkludering**, trivsel og læring.»

§ 12-3 i opplæringsloven

«Skolen skal ikkje godta krenkjande oppførsel, som til dømes mobbing, vald, diskriminering og trakassering.»

Innhold

1. Forord av rektor	3
2. Hva sier loven om mobbing?	5
3. Hva er mobbing?	6
4. Forebygging av mobbing	7
a) Skolens forventninger til foreldre og ansatte	7
b) Ordensregler for Smeaheia skole og SFO	7
c) Forebygging av mobbing på skole-, klasse og individnivå	8
d) Smeaheia skoles tilsynsordning	9
e) Årshjul for trivselsfremmende tiltak	10
5. Aktivitetsplikt § 12-4 og Informasjonsplikt	11
6. Guide til ansatte i kapittel 12. Hvordan løser vi mobbesaker?	12
7. Mal på aktivitetsplan for Sandnesskolen	13
8. Grunnlag for dokumentasjonsplikten	15
9. Støtteark for arbeid med delpliktene knyttet til trygt og godt skolemiljø	17

1. Forord av rektor

I opplæringsloven § 12-2 står det «Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, **inkludering**, trivsel og læring.»

Smeaheia skoles målsetting er: «Alle våre elever har rett til et trygt og godt læringsmiljø. Vi skal ha en skole der alle elever opplever å være inkludert i fellesskapet, og de voksne har holdningen “alle elever er våre”. Vi har alle ansvar for å forebygge, avdekke og stoppe mobbing.

Tilhørighet og robuste fellesskap er betingelser for å lykkes. Alle våre elever skal oppleve å være inkludert i fellesskapet og være en del av Smeaheia-laget. “Alle elevene er våre” betyr at vi kontinuerlig arbeider for trivsel og inkludering for alle elevene. Inkludering innebærer at elevene opplever tilhørighet i et læringsfellesskap og at opplæringen er tilpasset slik at alle opplever mestring og læringsutbytte både faglig og sosialt.

Gjennom deltakelse i traumebevisst omsorg i regi av RVTS skal både barn og voksne bli bedre til å håndtere relasjoner og situasjoner som utfordrer. Et positivt elevsyn er grunnmuren som kan gjøre alle voksne tryggere. Elevsynet “Alle elevene er våre” viser en retning vi som skole tror på, så vi kan møte alle elever på en god måte.

Her har vi sitert to forskere som har kommet med ny forskning om forebygging av mobbing:

“Målet er å skape robuste fellesskap som man blir kjent med seg selv i, som man kan vokse i, som tåler at elevene prøver og feiler, og gleder seg sammen.”

Ingrid Lund

“Det handler om å skape et “gyldig vi” (fellesskap mellom elevene)... Et “gyldig vi” er den beste vaksinen mot utrygghet og krenkelser”

Ingrid Grimsmo Jørgensen

En viktig faktor for å gi elevene våre et trygt og godt skolemiljø er vår deltakelse i holdningsprogrammet Respekt som er utarbeidet av Læringsmiljøsenderet, UiS. Våren 2021 utarbeidet elevrådet og klassene nye Respektmål* som skal bidra til å inkludere og verdsette alle elevene.

En viktig del av vårt forebyggende arbeid er vår tilsynsordning hvor alle ansatte har ansvar for at det er trygt og godt i friminuttene for alle. Vårt arbeid for trivsel og trygghet og forebyggende arbeid mot mobbing forutsetter et kontinuerlig samspill mellom foresatte, elever og skole.

Smeaheia skole arbeider systematisk og langsiktig med læringsmiljøet for å forebygge og håndtere mobbing. Rektor samarbeider tett med sosiallærer for å følge opp elever som opplever at de ikke har det trygt og godt. Sosiallærer utarbeider aktivitetsplaner med tiltak i dialog med rektor.

Skolens ansatte har aktivitetsplikt (Opplæringsloven §12-4) som skal sikre at alle elevene våre har et trygt og godt skolemiljø. Aktivitetsplikten forplikter oss til å sørge for at involverte elever blir hørt og til å ta hensyn til barnets beste. Hvis en som arbeider på skolen krenker en elev, har vi skjerpet aktivitetsplikt (Opplæringsloven §12-5). Rektor vil da varsle skoleeier. I alle kapittel §12A-saker er elevenes egen opplevelse avgjørende.

Vi vil årlig benytte oss av kurstilbud fra TGL, Senter for trygt og godt læringsmiljø i vår interne kompetanseoppbygging:

1. §12-4 - Trygt og godt skolemiljø og nyere mobbeforståelse
2. §12-2 og 12-3 - Hvordan bygge trygge klassemiljø?
3. FOMA-kurs (Forebygging og mestring av atferd)

Dersom det ikke hjelper å si ifra til verken kontaktlærer eller rektor, kan foreldre melde fra til [Statsforvalteren](#) skriftlig eller muntlig. Statsforvalteren skal følge opp saken og kan kreve at skolen iverksetter tiltak.

Planen for et trygt og godt skolemiljø konkretiseres gjennom handlings- og tiltaksplaner for sårbare elever. Sammen med sosiallærer og miljøveiledere utarbeider kontaktlærerne årlige handlingsplaner for sårbare elever. Handlingsplanen gir tips og råd for hvordan man kan;

- møte et barn som har det vanskelig
- dempe stress hos barnet
- kjenne igjen faresignaler før stresset blir for stort og uønskede hendelser oppstår
- hjelpe barnet til å utvikle strategier til å få økt livsmestring

Vårt systematiske arbeid for å skape et trygt og godt skolemiljø er foruten elevene også rettet mot våre ansatte. "Handlingsplan ved vold og trusler i skolen" forteller om skolens planer for å ivareta ansattes fysiske og psykiske helse i henhold til forskrift til arbeidsmiljøloven, kapittel 23A. Planen må sees i sammenheng med «Plan for et trygt og godt skolemiljø», hvor det forebyggende aspektet står sentralt. For å klare dette må vi bygge opp vår handlingskompetanse i arbeid mot mobbing. Alle som jobber i skole og SFO har aktivitetsplikt. For å få til et helhetlig og forebyggende arbeid til det beste for elevene må skolens ledelse, elever, foreldre, lærere, helsesykepleier, SFO-ansatte og andre aktører stå sammen.

"Plan for et trygt og godt læringsmiljø" skal gjennomgås årlig i skolens organer og revideres årlig. Planen er et resultat av samarbeid mellom elevråd, FAU, personal og ledelse hvor alle parter har et eierforhold til planen. Handlingsplanen skal være godt kjent for alle til enhver tid.

Vi står sammen om et trygt og godt skolemiljø med nulltoleranse for mobbing!

Rektor ved Smeaheia skole

***Her er skolens Respektmål gjeldende for dette skoleåret**

Jeg inkluderer andre i lek og samtale
Jeg kan samarbeide med andre på en god måte
Jeg kan gi positive tilbakemeldinger til mine klassekamerater
Jeg jobber konsentrert i timene
Vi respekterer at vi er forskjellige.
Vi har kjennskap til og respekt for andres religion, livssyn, historie og kultur.
Jeg tør å være meg selv.
Vi viser respekt for naturen og miljøet.
Vi gir positive kommentarer til hverandre og inkluderer hverandre.
Vi tilbyr å hjelpe hverandre. Vi er ekstra omsorgsfulle.

2. Hva sier loven om mobbing?

I følge den nye opplæringsloven § 12-2 skal skolemiljøet fremme «inkludering» i tillegg til helse, trivsel og læring. Innføringen av begrepet inkludering innebærer ingen nye plikter for skolen, men gir en mer dekkende beskrivelse av hva som skal til for at et skolemiljø er trygt og godt. Skolen skal jobbe for at alle elever opplever å høre til og være en del av et fellesskap.

Loven sier også at alle som jobber i skolen har aktivitetsplikt (Opplæringsloven §12A-4)

- Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med, gripe inn og melde fra
- Skolen skal undersøke saken og rette opp med egnede tiltak
- Rektor skal melde fra til kommunen eller fylkeskommunen i alvorlige tilfeller

Aktivitetsplikten forplikter oss til å sørge for at involverte elever blir hørt og at det blir tatt hensyn til barnets beste. Hvis en som arbeider på skolen krenker en elev, har vi skjerpet aktivitetsplikt (Opplæringsloven §12-5).

Skolen har også informasjonsplikt til å informere elever og foreldre om retten til et trygt og godt skolemiljø og skolens aktivitetsplikt. Dersom foreldrene ikke er fornøyd med skolens håndtering har de rett til å klage til [Statsforvalteren](#) skriftlig eller muntlig.

Skoleeier har ansvaret for at det drives systematisk og forebyggende arbeid mot mobbing. Alle ansatte i skolen skal kjenne regelverket og vite hvordan de skal fremme et trygt og godt skolemiljø og hvordan de skal arbeide mot mobbing.

“Alle elevene er våre” betyr at vi kontinuerlig arbeider for å fremme inkludering av alle elevene våre. Inkludering innebærer at elevene opplever tilhørighet i et læringsfellesskap og at opplæringen er tilpasset slik at alle opplever mestring og læringsutbytte både faglig og sosialt.

Kilder: Opplæringslovens kapittel 12 og Utdanningsdirektoratet

3. Hva er mobbing?

“Det finnes flere definisjoner på mobbing, men i bunn og grunn handler det om at barn og unge blir utsatt for handlinger som oppleves ubehagelige, skaper utrygghet eller følelse av utenforskap.”

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning.» (I.Lund, A.Helgeland & V.B. Kovac, 2017 - Sandnes kommune)

Kilder: [Foreldreutvalget for grunnopplæringen](#)

“Noen felles kjennetegn ved mobbere” Kari Nergaard, Guri Bente Hårberg, Gro Nedberg Grønli

Mobbing kan ha mange former:

- Verbal (kallenavn, skjellsord, uthenging)
- Sosial (kroppsspråk, blikking, avvisning, utfrysning, ikke være en betydningsfull del av fellesskapet)
- Materiell (få ødelagt klær, eiendeler o.l.)
- Psykisk (bli truet, latterliggjort, lurt eller tvunget til å gjøre noe)
- Fysisk (bli slått, dyttet eller sparket)
- Digital (bli hengt ut eller holdt utenfor på nett)

Vi er med på holdningsprogrammet Respekt som er utarbeidet av Læringsmiljøsentret. I vårt arbeid for trivsel og mot mobbing bruker vi Respektprogrammets fire prinsipper bevisst:

1. *Den autoritative voksne*
2. *Bredde*
3. *Konsistens*
4. *Kontinuitet*

På Smeaheia legger vi dette i de forskjellige begrepene:

1. **Den autoritative voksne** er den voksne som kan kombinere støtte og kontroll. Kombinasjonen mellom støtte og kontroll er den beste måten å utforme en god læringsarena sier forskerne.
2. **Bredde** betyr for oss at hele skolesamfunnet drar sammen. Dette innebærer at vi er samkjørte og er enige om hva vi står for.
3. **Konsistens** betyr at det skal være samsvar med hva vi står for. Elevene møter samme forventninger uansett hvilke voksne de møter.
4. **Kontinuitet** innebærer at vi jobber med Respekt over tid. I vårt arbeid for trivsel og mot mobbing må skolens ledelse, elever, foreldre, lærere, helsesøster, SFO-ansatte og andre aktører stå sammen over tid og sette grenser for hva som skal aksepteres.

Nyttige lenker

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/ny-opplaringslov/hva-er-nytt-i-ny-opplaringslov/retten-til-et-trygt-og-godt-skolemiljo/>

4. Forebygging av mobbing

a) Skolens forventninger til foreldre og ansatte

På Smeaheia skole samarbeider vi med foreldrene for å kunne møte barna på best mulig måte. Elevene er vårt felles ansvar. Det er viktig at både hjem og skole er påkoblet for å forebygge og avdekke mobbing. Gode relasjoner mellom barn og voksne skaper trygghet og forutsigbarhet. FAU og elevrådet vil jobbe aktivt for å skape et godt miljø rundt skolen. FAU vil ha en tett oppfølging av foreldrekontaktene.

Vi som jobber på Smeaheia skole ønsker bl.a. dette i forhold til foresatte:

- Still faste krav til barnets oppførsel overfor andre!
- Ros alltid positiv atferd! Gi ros og anerkjennelse når barnet sier fra om mobbing.
- Foresatte omtaler skolen og andre elever og foreldre positivt
- Foresatte legger til rette for at elevene møter våkne og opplagte på skolen
- Foresatte gir informasjon når noe oppstår som kan påvirke barnets skoledag
- Foresatte tar kontakt med lærer eller skolens ledelse hvordan de kan gi "ros eller ris"

Vi som jobber på Smeaheia skole har disse forventningene til oss selv:

- Vi er godt forberedt i vårt møte med elevene og tilrettelegger for lærelyst
- Vi legger vekt på barnets trivsel og arbeider aktivt for å forebygge mobbing
- Vi lager trygge elevfellesskap
- Vi følger opp skolereglene
- Vi følger opp inngåtte avtaler
- Vi er åpne for innspill og meninger fra foreldrene om vår skole
- Vi snakker positivt om foreldrene på skolen

Mobbing ved hjelp av mobiltelefon og internett foregår mest utenfor skolen. Vi vil likevel ta opp denne formen for mobbing på skolen. Våre elever bruker ikke mobiltelefon på skolen, og skolen arbeider for å lære elevene god nettbruk. Dersom mobbingen foregår utenfor skolen, kan det bli aktuelt å samarbeide med barnevern, politi og andre for å løse mobbesaker som påvirker skolehverdagen.

b) Ordensregler for Smeaheia skole og SFO

Elever, foreldre og ansatte er med på å lage ordensregler for Smeaheia skole. Reglene revideres hvert år. Her er en kortversjon av reglene som henger på alle klasserom:

Respekt og arbeidsro skal det være.

Husk vi er på skolen for å lære.

Her får alle være med.

Ingen skal stå utenfor og se

Inne må vi gå fra sted til sted.

Stopp! Vi har en mobbefri skole!

"Respekt" er for alle på skolen. Ansatte i SFO er også aktive deltakere. "Respekt"-programmet krever full deltakelse av alle som er knyttet til skolen og en rektor som er motor.

c) Forebygging av mobbing på skole-, klasse og individnivå

For å forebygge mobbing og uønsket elevatferd trenger vi en målrettet og kontinuerlig innsats på følgende tre nivå:

Skolenivå

- Tilsyn. En viktig del av vårt forebyggende arbeid er vår tilsynsordning hvor alle ansatte er samkjørte på at alle elevene skal oppleve at det er trygt og godt i friminuttene. Vårt tilsyn skal preges av trivsel, tilhørighet og trygghet. *Ansvar: alle ansatte.*
- Positive friminuttsaktiviteter. *Ansvar: kontaktlærer / trivselsledere*
- Alle ansatte jobber aktivt for at alle våre elever skal ha et trygt og godt skolemiljø.

Klassenivå

- Klassemøte
Klassemøte avholdes minst en gang pr. mnd. og har fokus på klassemiljø, trivsel, konkrete spørsmål. Elevene skal oppleve at de har medvirkning. *Ansvar: kontaktlærer.*
- Skoleregler
Skolereglene gjennomgås grundig med trinnene og i personalet. Formålet er felles forståelse/håndheving. *Ansvar: kontaktlærer.*
- Holdningsskapende arbeid i klassen. Ulike programmer tas i bruk, f.eks. "Link til livet." *Ansvar: kontaktlærer.*
- Klasseforeldremøte – fokus på trivsel og forebygging. Foresatte engasjeres i aktiviteter/ relasjonsbygging/trivselstiltak to ganger pr. skoleår. *Ansvar: kontaktlærer og klassekontakter.*

Individnivå

- Utviklingssamtaler
Utviklingssamtale med elev og foreldre en gang pr. halvår. Ved siden av elevens faglige utvikling skal samtalen ha fokus på elevens sosiale utvikling og trivsel. For å forebygge mobbing er det viktig med gode relasjoner mellom skole og hjem. *Ansvar: kontaktlærer.*
- Daglig kontakt elev - kontaktlærer.
Kontaktlærer skal være en positiv rollemodell og er ansvarlig for at alle elevene har et godt psykososialt miljø. Det er viktig at elevene føler seg trygge på sin kontaktlærer og kan kontakte han/henne ved behov. Læreren skal drive forebyggende arbeid mot mobbing og gripe inn ved mistanke om mobbing
- Gjennomføring av elevundersøkelsen med bl.a. kartlegging av mobbing. *Ansvar: Adm*

d) **Smeaheia skoles tilsynsordning**

Administrasjonen og alle ansatte jobber aktivt for at alle våre elever skal ha et trygt og godt skolemiljø. For å få til dette må følgende være på plass:

- Det blir satt inn vikar når en lærer/assistent som har tilsyn er borte.
- Alle tar sitt tilsynsansvar på alvor og følger med og tilrettelegger for aktiviteter!
- Møt opp til angitt tid. Kommer du sent, sender du en dårlig pasning til de som må ta din jobb.
- De som har tilsyn er synlige ute, har på seg gule vester.
- De som har tilsyn må være observante. Bekymringer og overtramp meldes til kontaktlærer etter friminuttet. Det kan også være aktuelt å gripe inn.
- Tilsynssystemet tas jevnlig opp til vurdering.

Følgende soner og bemanning brukes som hovedregel med variasjon etter hvor mange klasser som er ute av gangen. Ordningen utvides ved behov.

Ballbinge	1 person
Marka	1 person
Fløy 1 - 3 og sandkassen	1 person
"Nyskolen"	1 person
Grusbanen	1 person
Enkeltelever med tilsyn	Inntil 5 personer

e) Årshjul for trivselsfremmende tiltak

Hva	Når	Ansvar
Informere alle om rett til et trygt og godt skolemiljø.	Ved skolestart på planleggingsdag, i klassen og på hjemmeside.	Rektor/sosiallærer og kontaktlærere
Informere alle elever om retten til et godt og trygt skolemiljø	Ved skolestart	Sosiallærer
Gjennomgå skoleregler	Ved skolestart.	Adm./kontaktlærere
Informere foreldre om retten til et trygt og godt skolemiljø	Foreldremøter september	Rektor/sosiallærer og kontaktlærere
Informere nyansatte om skolens håndtering av kapittel 12-saker.	Ved skolestart	Rektor
Respektmål	Gjennom hele året	Adm./kontaktlærere
Aktivt tilsyn i alle friminutt	Gjennom hele året	Alle ansatte
Gjennomgå tilsynsplan og hensyn til sårbare elever.	August/september Januar	Sosiallærer/kontaktlærer/ miljøveiledere
Elevundersøkelsen	Hver høst for 5.-7.trinn	Adm./ IKT-ansvarlig
Trivselsundersøkelse	Høst/vår	Sosiallærer/kontaktlærer
Kartlegging av skolemiljø og elevrelasjoner via sosiogram	Høst/vår	Sosiallærer/kontaktlærer/ miljøveiledere
Trivselsaktiviteter i storefri	Gjennom hele året	Trivselssjef og trivselsledere
Holdningsskapende arbeid	Gjennom hele året	Kontaktlærer/faglærer
Sosial ferdighetsgrupper ved behov	Høst og vår	ART-instruktører
Fadderordning	Gjennom hele 5.trinn og 1.trinn	Sosiallærer/kontaktlærer
Fokus på Respektprogrammet	Refleksjoner i personalet og med elever	Adm./kontaktlærere
Trivselsfremmende aktiviteter	Vennskapsuke – uke 37/38 Ski-/skøytedag 5.-7.trinn – februar Karnevalsdag 1.-4.trinn – februar Idrettsdag, aktivitetsdag og fotballturnering – juni Felles skoletur/skoleforestilling i juni – hvert tredje år Utedager- hele året Klubbkvelder – 3. ganger pr. semester	Adm./lag/ miljøveiledere

5. Aktivitetsplikt § 12-4 og Informasjonsplikt § 12-5

Alle som arbeider på skolen har en plikt til å «melde fra» til rektor hvis de mistenker eller kjenner til at en elev ikke har det trygt og godt.

Alle som arbeider på skolen har fremdeles en plikt til å **følge med** på elevene, **gripe inn** mot krenkelser og **melde fra til rektor** hvis de mistenker eller kjenner til at en elev ikke har det trygt og godt. Hvis en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt har skolen i tillegg en plikt til å **undersøke saken** og **sette inn tiltak**.

Det er fremdeles elevenes egen opplevelse av skolemiljøet som avgjør om elevene har det trygt og godt. Forhold og situasjoner utenfor skoletiden og skolens lokaler kan ha betydning for skolens aktivitetsplikt. Skolen har fortsatt en plikt til å sette inn tiltak helt til eleven opplever at skolemiljøet er trygt og godt igjen. Kapittel 12 gjelder på skolen og SFO, leksehjelp, skolevei og aktivitet på digitale medier utenfor skoletid.

Skjerpet plikt til å melde fra

- Utløses ved mistanke om at en som arbeider på skolen, utsetter eller har utsatt en elev for krenkelser
- Skjerpede krav til å melde fra «straks»
- Rektor skal melde fra til kommunen eller fylkeskommunen
- De som arbeider på skolen skal melde fra til kommunen eller fylkeskommunen dersom de mistenker at en i skoleledelsen krenker eller har krenket en elev

Smeaheia skoles målsetting:

Vi som jobber på Smeaheia skole skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Vi skal gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering og har et kollektivt ansvar for å forebygge og stoppe mobbing.

Klageadgang

Dersom det er gått 5 arbeidsdager fra saken er meldt til rektor og eleven ikke opplever at skolen ikke har oppfylt aktivitetsplikten kan elevene melde saken til statsforvalteren.

Statsforvalteren utreder og tar stilling til om skolen har oppfylt sin aktivitetsplikt. Skoleeier og skolen skal legge fram de opplysningene statsforvalteren trenger for å ta stilling til saken. Dersom statsforvalteren kommer til at skolen ikke har oppfylt sin aktivitetsplikt, kan dette følges opp av et vedtak om hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Statsforvalteren skal sette en frist for å oppfylle vedtaket, og statsforvalteren skal sørge for at kommunen følger opp vedtaket innen fristen. Statsforvalteren kan knytte tvangsmulkt til vedtaket. Foreldre eller elever kan påklage statsforvalteren vedtak til Utdanningsdirektoratet.

6. Guide til ansatte i kapittel 12. Hvordan løser vi mobbesaker?

Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Ingen elev skal bli utsatt for mobbing eller plaging, verken fra andre elever eller lærere. Hvis eleven opplever at hun/han ikke har det bra har hun/han rett på hjelp fra de voksne på skolen. Skolen har nulltoleranse mot mobbing og krenkelser.

Aktivitetsplikten skal sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø. Målet er at skolen handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Alle skolens ansatte skal:

Følge med - Gripe inn - Melde fra - Undersøke - Sette inn tiltak - Dokumentere

Hva gjør vi hvis en elev eller en forelder melder fra om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen eller at vi ser en elev som ikke har det bra?

Nivå 0:

- Etter å ha undersøkt saken gjennom observasjon har lærer samtale med elever og foreldre. Sosiallærer blir varslet og evt. invitert til samtale.
- Dersom elev/foresatte opplever seg ivaretatt og saken blir løst, d.v.s. at alle blir enige om at den uønskede hendelsen var en engangsepisode og ikke gjentas. Det er ikke behov for aktivitetsplan, men episode loggføres.
- Saken er løst på lavest mulig nivå!

Nivå 1:

- Dersom det kommer fram at det er mobbing eller krenkelse, skal kontaktlærer / sosiallærer varsle rektor.
- Rektor må innen 5 dager etter varselet lage en **aktivitetsplan** sammen med kontaktlærer/sosiallærer som dokumenterer det skolen har gjort for å følge opp saken.

Det kan også være lurt å ha med en oppsummering av samtalene med elever og foreldre. I tillegg kan det være lurt å ha med en oppsummering av hva som er skolens vurderinger av saken. Dersom elev/foresatte etter samtaler og mottatt aktivitetsplan opplever seg ivaretatt er saken løst.

Nivå 2:

- Skolen lager aktivitetsplan
- Elev/foresatte klager til fylkesmann
- Statsforvalteren undersøker saken og konkluderer med at aktivitetsplanen er OK

Nivå 3:

- Skolen lager aktivitetsplan
- Elev/foresatte klager til fylkesmann
- Statsforvalteren undersøker saken og konkluderer med at aktivitetsplanen ikke ivaretar elevens rett.
- Statsforvalteren fattet vedtak hvis ikke aktivitetsplanen ivaretar elevens rett til et trygt og godt psykososialt miljø.

7. Mal på aktivitetsplan for Sandnesskolen

Skriftlig plan for tiltak:

§ 12-4. Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

....Alle som arbeider på skolen, skal **melde frå** til rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Det gjeld også når ein elev seier sjølv at ho eller han ikkje har det trygt og godt. Skolen skal snarast **undersøkje** saka og rette opp situasjonen med **eigna tiltak**....

Skolen skal lage ein skriftleg plan for tiltaka i ei sak.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til andre ledd, i den forma og det omfanget som er nødvendig. (Lovdata.no)

Sandnes kommune har en helhetlig plan for arbeidet med trygt og godt skolemiljø:

☰ Helhetlig plan for arbeid med et trygt og godt skolemiljø

Husk at aktivitetsplanen er en liten del av det som skal dokumenteres:

☰ Grunnlag for dokumentasjonsplikten vedrørende *elevens navn*

AKTIVITETSPLAN etter Opplæringslovens §12-4

Det er viktig at eleven er medvirkende i utformingen av alle ledd i planen (jfr. §10-2 i Opplæringsloven) og at tiltakene som blir utarbeidet er til det beste for eleven (jfr. §10-1 i Opplæringsloven). Skolen har videre en plikt til å samarbeide med foreldre om opplæringen til eleven (jfr. §§10-3 og 10-8 i Opplæringsloven).

Elevens navn:	Født:
Skole:	Klasse:
Rektor varslet av:	Dato:
Plan nummer: (Lag ny plan hver gang den oppdateres eller justeres)	

Hvilket problem skal planen løse: - (Problembeskrivelse)
Elevens opplevelse av situasjonen: - (hva har eleven uttalt om saken? Husk at elevens subjektive opplevelse skal legges til grunn. Har eleven synspunkter om hvilke tiltak som bør settes inn?)
Hovedmål: - (hovedmålet skal beskrive den ønskede situasjonen)

Tiltak: (Hva)	Hva skal tiltaket løse: (Hvorfor)	Ansvarlig: (Hvem)	Tidsperspektiv: (Fra - til)	Evaluerings: (vurdering av hvert enkelt tiltak, når, med hvem)
Individ				
1.				
2.				
Gruppe (klassenivå)				
1.				
2.				
System (skolenivå)				
1.				
2.				
Ved behov SFO				

Sted:

Dato

Info om klagerett: Hvis du ikke er fornøyd med hva skolen gjør for at (du/barnet ditt) skal få det trygt og godt på skolen, kan du melde saken til Statsforvalteren.

8. Grunnlag for dokumentasjonsplikten

Etter opplæringsloven § 12-4 fjerde ledd skal skolen dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til andre ledd, i den forma og det omfanget som er nødvendig. (Lovdata.no)

Sandnes kommune har en helhetlig plan for arbeidet med trygt og godt skolemiljø:

 Helhetlig plan for arbeid med et trygt og godt skolemiljø

<u>Hva er gjort for å følge opp delpliktene?</u>	
Elevens navn:	Født:
Skole:	Klasse:
Dato (når ble dokumentet opprettet):	
Bakgrunn for undersøkelsen:	

Delplikt	Hva er gjort?
Følge med (å fange opp)	Indre systemer på skolen i forhold til gjennomgang av bekymringer i trinntid, ressursgruppemøter m.m. Friminuttsvakt Trivselsundersøkelser/Sosiometri Elevsamtale Observasjon Loggføring for å følge utvikling over tid
Gripe inn	Hvordan er det grepet inn ?
Varsle (skriftlig)	Hvordan ble det varslet ? Rektor ble informert, den Sosiallærer ble informert, den Foresatte ble varslet, den
Undersøke (elevens opplevelse, forhold i omgivelsene, fakta i saken)	Hva er gjort for å undersøke saken ? Samtaler (elev som ikke har det trygt og godt, andre involverte) Observasjon (systematisk, spisset) Kartlegging (sosiogram, trivselsundersøkelse)
Oppsummering	Hva viser undersøkelsen ? (analyse av informasjonen og drøfting av elevens beste)
Sette inn tiltak (faktiske tiltak og ikke undersøkelse/ plikten til å følge med)	Det blir utarbeidet aktivitetsplan etter opplæringsloven §12 A-4

Evaluering av aktivitetsplanen	Evaluert dato
Medvirkende i evalueringen: - Elev - Foresatte - Skole Oppsummering av evalueringen:	
Saken videreføres (Sett kryss) Tiltak videreføres eller nye tiltak iverksettes. Saken anses ikke som løst og ny aktivitetsplan utarbeides	
Saken avsluttes (Sett kryss)	

Eleven/elevene er orientert om evalueringen (dato)

NN skole, dato

Underskrift av de som har evaluert planen:

9. Støtteark for arbeid med delpliktene knyttet til trygt og godt skolemiljø

§12-2: Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§12-3: Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerleg for å fremje helse, trivselen og læringa til elevane

§12-4: Alle som arbeider på skolen, skal **følgje med** på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og **gripe inn** mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

(Lovdata.no)

Følgje med: - Å følge med handler om det forebyggende perspektivet. - Hvor på skolen er det utrygt, hør med elevene - de vet. - Være bevisst blindsoner, overganger, den voksne sin rolle, klasseledelse, ta ansvar og ikke gå forbi, vær aktiv og årvåken. - Alle må ha kompetanse på hvem de særskilt sårbare elevene er. - Kartlegg fortløpende hvem de særskilt sårbare er - Når det gjelder særskilt sårbare elever skal man følge særlig godt med. - Kompetanse på, og felles forståelse for, hva krenkelser er. - Ha kap. 12 som fast punkt på teammøter/trinnmøter/ressursgruppemøter. - Informasjon til foreldre om skolen sine rutiner og elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.		
1	Observasjon - individ (endringer i atferd) - gruppe (endringer i dynamikk) - system: tilsynsvakt, vaktinstruks	- systematisk, målrettet/spisset, generell
2	Samtaler - uformelle - formelle	- samtaler i løpet av dagen, systematiske og usystematiske, skriv gjerne ned - samtaler som er en del av årshjulet eller lovpålagte samtaler
3	Kartlegging - ukes sjekk - sosiogram - elevundersøkelse - å føre logg - relasjonskartlegging	- "har du det trygt og godt?", i klasserommet, i friminutt, på skolevei, SFO, digitalt - loggføring av observasjoner og samtaler for å sikre oversikt over tid. - kartlegging av relasjon mellom lærer og elever
Gripe inn: Vi har nulltoleranse for mobbing og har god kompetanse på hva krenkelser er og felles forståelse om når vi skal gripe inn		
1	Stoppe pågående krenkelser - verbal - fysisk - utestengning, blikking - digital	- Alle ansatte skal føle seg trygge på hvordan atferd forebygges og håndteres, lovlig, trygt og med respekt. - Jevnlige FOMA kurs
2	Alle ansatte må gripe inn	- Kompetanse på plikten

Melde fra: Når du har en uro eller bekymring, felles forståelse		
1	- Plikt til å varsle. Skriftlig. - Husk å varsle rektor - Lav terskel - også ved mistanke	Gode systemer og interne rutiner for varsling
Undersøke: - elevens opplevelse - forhold i omgivelsene - fakta om situasjonen		
1	Samtaler	Samtaleskjema, sjekkliste fra TGL
2	Kartlegging	Sosiogram
3	Observasjon	Spisset observasjon
Sammenstille og analysere de opplysningene som er hentet inn må analyseres før du setter inn tiltak		
Sette inn tiltak: - Viktig at tiltak settes inn på bakgrunn av en grundig undersøkelse. - Bruk tid på innhenting av informasjon og analyse av informasjon før tiltak vurderes. - Bruk gjerne pedagogisk analyse. - Husk elevens stemme Tiltakene må være konkrete og faktiske tiltak		
1	Individ - hva hvorfor - hvem - når	
2	Gruppe - hva hvorfor - hvem - når	
3	System - hva hvorfor - hvem - når	
Evaluerings og justering jevnlig det må lages en ny aktivitetsplan når tiltak justeres		